

TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2018-19

Porvoon kaupungin vammaisneuvosto on vammaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi perustettu yhteistyöelin, josta säädetään Kuntalain (10.4.2015/410) 28 §:ssä:

Vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vammaisneuvosto. Vammaisneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen. Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus. Kunnanhallituksen on huolehdittava vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä.

Vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Kaupunginhallitus valitsee jäsenet kahden vuoden toimikaudeksi. Toimintasäätönsä mukaisesti vammaisneuvosto

1. edistää toiminnallaan kaupungin eri toimialojen toiminnan suunnittelua, valmistelua ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta
2. edistää toiminnallaan kolmannen sektorin toimintaa vammaisten henkilöiden tukemiseksi
3. edistää vammaisten henkilöiden näkyvyyttä voimavarana
4. tekee yhteistyötä mm. vanhusneuvoston kanssa, jotta myös ikääntyneet vammaiset huomioidaan.

Neuvosto kokoontuu pääsääntöisesti kuukausittain. Se kutsuu kokouksiinsa tarpeen mukaan kaupungin viranhaltijoita, eri alojen asiantuntijoita ja alan järjestöjen edustajia sekä tutustuu vammaisille tärkeisiin kohteisiin vierailuilla.

Vuosina 2018-19 neuvosto keskittyy erityisesti seuraaviin asioihin:

1. Seuraa sote-uudistusta ja pyrkii vaikuttamaan uudistuksen vammaisia koskeviin asioihin kuten apuvälinetarpeen, kuntoutuksen sekä kuljetus-, asumis- ym. palvelujen järjestämiseen.
2. Osallistuu aktiivisesti 1/2018 perustetun Uudenmaan vammaisneuvosto UVAn ja vuonna 2016 käynnistyneen Itäisen Uudenmaan vammaisneuvostojen toimintaan.
3. Varmistaa, että vammaisten erityistarpeet otetaan huomioon kaupungin eri hallintokuntien toiminnassa ja hankkeiden suunnittelussa, toteutuksessa ja seurannassa. Kehittää erityisliikuntaa yhteistyössä liikuntatoimen kanssa. Osallistuu liikenneturvallisuustyöryhmän työhön.
4. Tukee ja seuraa Porvoon VAMPOn, vammaisten perusoikeuksien, vammaispalvelulain ja -asetusten sekä YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimuksen kansallisen toimintaohjelman 2018–2019 toteutumista.
5. Antaa lakisäätteiset lausunnot kaupungin ja muiden tahojen uudis- ja korjaus- rakentamishankkeiden esteettömydestä. Edistää esteetöntä rakentamista, kaupungin tilojen, liikenneväylien, yritysten ym. kohteiden esteettömyyden ja saavutettavuuden parantamista. Pyrkii toteuttamaan ja päivittämään esteettömyyskartoituksia esim. yhteistyössä oppilaitosten kanssa.
6. Tukee Porvoon Yhdistyskeskus ry:n pyrkimystä tarjota vammais-, kansanterveys-, eläkeläis- ym. kolmannen sektorin yhdistyksille ja toimijoille esteettömät, toimivat ja muunneltavat tilat, jotka mahdollistavat niiden toiminnan.
7. Tiedottaa vammaisasiosta ja palkitsee valitsemansa henkilön tai yhteisön vammaisten elin- ja toimintamahdollisuuksia parantavasta toiminnasta Kiitoskukalla sekä erityisesti kunnostautuneen vammaisen tai vammaisryhmän kiertopalkinnolla.
8. Toimii yhteistyössä VANE:n eli Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunnan, Ihmisoikeuskeskuksen Vammaisten ihmisoikeuskomitean sekä Yhdenvertaisuusvaltuutetun kanssa ja osallistuu vammaisneuvoston toimintaan liittyviin koulutustilaisuuksiin.

VALTAKUNNALLISEN VAMMAISNEUVOSTON SEURANTALOMAKE PAIKALLISEN VAMMAISPOLITIIKAN SEURAAMISEEN

1. ITSENÄINEN ELÄMÄ

- **Perhe-elämä:** Saavatko vammaiset henkilöt riittävästi palveluita ja tukitoimia muodostaessaan parisuhdetta ja perustaessaan perhettä? Millaisia palveluita on tarjolla?
- **Asuminen:** Onko kunnassa riittävästi esteettömiä asuntoja ja saavatko vammaiset ihmiset asumisen tukipalveluita kuten kotipalvelua tai henkilökohtaista apua?
- **Liikkuminen:** Onko julkinen liikenne esteetöntä ja liikenneinformaatio saavutettavaa? Saavatko vaikeavammaiset henkilöt tarvitsemansa kuljetuspalvelut? Miten eri liikennejärjestelyt on toteutettu?
- **Kommunikointi ja tiedonsaanti:** Tuetaanko kunnassa tulkkauspalvelun toteuttamista ja edistämistä?

2. YHTEISKUNNALLINEN OSALLISUUS JA OSALLISTUMINEN

- **Kansalaisoikeudet:** Ovatko äänestystilat esteettömiä ja onko ohjeistus saavutettavaa kaikille äänestäjille?
- **Oikeustoimikelpoisuus:** Onko kunnassa tarjolla riittävästi edunvalvojan palveluita?
- **Itsemääräämisoikeus:** Kunnioitetaanko vammaisen ihmisen itsemääräämisoikeutta esimerkiksi asumisen järjestelyssä tai palvelusuunnitelman toteuttamisessa?
- **Erityispalvelut ja tukitoimet osallisuuden tukena:** Tehdäänkö palvelusuunnitelma viivytyksettä ja toteutetaanko se käytännössä?

3. RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

- **Uudet rakennukset:** Ovatko uudet rakennukset esteettömiä ja otetaanko vammaiset ihmiset mukaan niiden suunnitteluvaiheessa?
- **Korjausrakentaminen ja olemassa oleva rakennuskanta:** Toteutetaanko korjausrakentamista esteettömästi ja vammaisten ihmisten kokemusasiantuntijuutta käyttäen?

4. LIIKENNEPALVELUT

- **Joukkoliikennevälineiden toimivuus:** Ovatko joukkoliikennevälineet esteettömiä ja joukkoliikenneinformaatio monimuotoista ja eri aistein saavutettavaa? Miten esteetön joukkoliikenne toimii?
- **Matkustajien oikeudet eri liikennemuodoissa:** Saavatko vammaiset matkustajat apua ja palveluita eri liikennemuodoissa?
- **Taksiliikenne:** Onko paikkakunnalla riittävästi esteetöntä taksikalustoa ja onko henkilöstö ammattitaitoista ja asiantuntevaa? Onko tilausjärjestelmä niin monipuolinen, että taksin voi tilata esimerkiksi tekstiviestillä? Onko vaikeavammaisella henkilöllä tarvittaessa mahdollisuus käyttää vakiotaksia?

5. KOULUTUS JA OPISKELU

- **Peruskouluopetus:** Toteutuuko lähikoulu- ja inklusioperiaate perusopetuksessa ja aamu- ja iltapäivätoiminnassa ja saako vammaisen oppilas tarvitsemaansa tukea opiskeluunsa? Onko perusopetuksessa saatavilla riittävästi ammattitaitoisen tulkin palveluita?
- **Lukio-opetus ja ammatillinen koulutus:** Pääsevätkö vammaiset nuoret oppilaisiksi lukioon ja ammatilliseen koulutukseen?
- **Korkeakouluopetus:** Pääsevätkö vammaiset henkilöt korkeakouluun tai yliopistoon?
- **Elinikäinen oppiminen:** Toteutuvatko vammaisten henkilöiden mahdollisuudet jatko-, täydennys- ja uudelleen kouluttautumiseen sekä opiskeluun kansalais- ja työväenopistoissa?

6. TYÖ

- **Työllistyminen:** Ovatko vammaiset henkilöt työllistyneet ja toteutuvatko vammaisten henkilöiden työllistymistä tukevat palvelut ja neuvonta?
- **Työn tekeminen:** Toteutuvatko työolosuhteiden järjestelytuki ja tulkkauspalvelut asianmukaisesti ja tiedotetaan niistä riittävästi?

7. TERVEYDENHUOLTO JA KUNTOUTUS

- **Terveystieteiden huolto:** Ovatko terveydenhuollon toimipaikat esteettömiä ja ovatko tiedottaminen ja ajanvarausjärjestelmät saavutettavia myös vammaisille henkilöille?
- **Kuntoutus:** Saavatko vammaiset henkilöt tarvitsemiaan kuntoutus- ja apuvälinepalveluita?

8. SOSIAALITURVA

- **Toimeentulon turva työvoiman ulkopuolella oleville ja muille heikossa taloudellisessa asemassa oleville vammaisille henkilöille:** Saavatko vammaiset henkilöt tarvitsemansa sosiaalietuudet ja tiedotetaan niistä saavutettavasti ja monikanavaisesti?
- **Riskitapahtumien rajausperusteet ja korvauskäytännöt:** Saavatko vammaiset henkilöt haluamiaan vakuutuksia yhdenvertaisesti?

9. OIKEUSTURVA, TURVALLISUUS JA KOSKEMATTOMUUS

- **Syrjinnän vastaiset oikeussuojakeinot:** Tunnistaako poliisi vammaisiin henkilöihin kohdistuvaa syrjintää?
- **Vammaisten henkilöiden muita suurempi haavoittuvuus ja alttius joutua hyväksikäytön ja väkivallan uhriksi:** Toimiiko oikeuslaitos esteettömästi ja saavutettavasti?
- **Yhteiskunnalliset häiriö- ja kriisitilanteet:** Onko vammaiset ihmiset otettu huomioon julkisten tilojen turvallisuus ja pelastuskysymyksissä sekä häiriö- ja kriisitilanteista tiedottamisessa?
- **Kansainväliset kriisitilanteet ja humanitaarinen apu:** Onko vammaisten ihmisten suojelun ja turvallisuuden tarve huomioitu laajoissa kansainvälisissä hätä- ja kriisitilanteissa?

10. KULTTUURI JA VAPAA-AIKA

-
- **Liikuntapalvelut:** Toteutuvatko liikuntapalvelut esteettömästi ja saavutettavasti?
 - **Taide- ja kulttuuripalvelut:** Onko vammaisilla henkilöillä yhdenvertaiset mahdollisuudet toimia sekä taiteen ja kulttuurin kokijoina että tekijöinä?
 - **Kirjastopalvelut:** Ovatko kirjastotilat ja -autot esteettömiä ja kirjastopalvelut saavutettavia?

11. VAMMAISTEN HENKILÖIDEN KOHTAAMA SYRJINTÄ

- Ehkäistäänkö vammaisiin ihmisiin kohdistuvaa syrjintää ja tiedotetaanko vammaisten ihmisten oikeuksista alueen hallinnossa toimiville sekä alueen asukkaille?

12. TIETOPOHJA

- Sisältääkö paikallisesti tuotettu tilastoaineisto tietoja vammaisista ihmisistä?

13. VEROTUEN KORVAAMINEN SUORALLA MÄÄRÄRAHATUELLA

- Kohdennetaanko kunnassa verotuloja aktiivisen vammaispolitiikan toteuttamiseen?

14. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

- **YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista:** Tiedottaako kunnallinen vammaisneuvosto yleissopimuksen sisällöstä ja velvoitteista julkisen hallinnon toimijoille ja asukkaille?
- **Vammaispolitiikka kansainvälisen yhteistyön läpileikkaavana teemana:** Ovatko kunnan/alueen julkisen hallinnon toimijat ja yksityinen sektori sisällyttäneet vammaispoliittisen näkökulman YK:n yleissopimuksen hengessä omiin ohjeistuksiinsa ja toimintakulttuuriinsa?